Tiipai

El **Tiipai** és una llengua pertanyent al grup yuma del Delta de la família yuma-cochimí, i és parlada pels kumeyaays (Kumiai) al nord de Baixa Califòrnia i al sud del comtat de San Diego, Califòrnia. També és conegut com a diegueño meridional. Hinton (1994:28) proporcionat una "estimació conservadora" de 200 parlants tiipai a principis de 1990; el nombre de parlants ha disminuït constantment des d'aleshores

En el passat el tiipai i els seus veïns del nord kumeyaay i ipai han estat considerats dialectes d'un sol idioma diegueño, però els lingüistes reconeixen ara que representar almenys tres idiomes diferents (per a la discussió, vegeu Langdon 1990). El mateix tiipai no és una varietat lingüística uniforme, i alguns suggereixen que seria possible reconèixer diversos idiomes dins el tiipai (Laylander 1985:33; Mithun 1999:577).

La documentació publicada de la llengua Tipai inclou una gramàtica descriptiva (Miller 2001), un diccionari comparatiu (Miller and Langdon 2008), una llista de paraules (Meza and Meyer 2008), i texts (Hinton 1976, Hinton 1978, vegeu també Miller 2001:331-348).

Tiipai	
Diegueño septentrional	
Tipus	llengua, llengua viva, llengua no-escrita i llengua severament amenaçada
Parlants	
200 (1990) principalment a Mèxic, Estats Units	
Rànquing	-
Parlat a	Baixa Califòrnia, Califòrnia
Oficial a	Mèxic
Autòcton de	Baixa Califòrnia i Califòrnia
Classificació lingüística	
Llengües yuma-cochimí	
Yuma del delta Diegueño	
Tiipai	
Característiques	
Sistema d'escriptura	cap valor
Dialecte de	diegueño
Institució de normalització	Instituto Nacional de Lenguas Indígenas (INALI)
Nivell de vulnerabilitat	4 en perill sever
Codis	
ISO 639-2	dih-tii
ISO 639-3	dih (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=dih)
Glottolog	tipa1240 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/tipa1240)
Ethnologue.com	dih (http://www.ethnologue.com/language/dih)
UNESCO	724 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-724.html)
IETF	dih
Endangeredlanguages.com	847 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/847)

Bibliografia

- Hinton, Leanne. 1976. The Tar Baby Story. In *Yuman Texts*, edited by Langdon, Margaret. International Journal of American Linguistics Native American Texts Series 1.3:101-106.
- Hinton, Leanne. 1978. Coyote Baptizes the Chickens. In *Coyote Stories*, edited by Bright, William. International Journal of American Linguistics Native American Texts Series monograph 1:117-120.
- Hinton, Leanne. 1994. *Flutes of Fire: Essays on California Indian Languages*. Berkeley, CA: Heyday Books.

- Langdon, Margaret. 1990. "Diegueño: How Many Languages?" In *Proceedings of the 1990 Hokan-Penutian Languages Workshop*, edited by Redden, James E. pp. 184–190. University of Southern Illinois, Carbondale, IL.
- Laylander, Don. 1985. "Some Linguistic Approaches to Southern California's Prehistory" [1] (http://www-rohan.sdsu.edu/~soap/CasualPapers/casualpapersindex.htm). *San Diego State University Cultural Resource Management Casual Papers* 2(1):14-58.
- Meza Cuero, Jon and Meyer, Paula. 2008. *Tipai Language-English-Spanish Word List*. San Diego, CA: San Diego Unified School District.
- Miller, Amy. 2001. *A Grammar of Jamul Tiipay*. Mouton Grammar Library 23. Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
- Miller, Amy and Langdon, Margaret. 2008. *Barona Inter-Tribal Dictionary: 'Iipay Aa Tiipay Aa Uumall*. Lakeside, CA: Barona Museum Press.
- Mithun, Marianne. 1999. *The Languages of Native North America*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.

Enllaços externs

- Lèxic basic Jamul Tiipay a Global Lexicostatistical Database (http://starling.rinet.ru/cgi-bin/response.cgi?root=new100&morpho=0&basename=new100\hok\yum&first=0)
- Tipai (http://multitree.linguistlist.org/codes/dih-tii) al multitree.

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Tiipai&oldid=23017413»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 25 març 2020 a les 01:17.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.